

עלון כפר רפאל

קיץ '99

שלום לכם!

מקוים שתמצאו עניין גם השנה בעלון. השתדלנו לפתוח חלונות רבים ומגוונים, שיאפשרו מבט קרוב והשתתפות, גם אם "רק" במחשבות, בחיינו בכפר.

קריאה מהנה כל חברי הכפר

לזכרו של מיכאל לוי

מיכאל הקים יחד עם חוה ורות מוסימן את בית-אליהו בשנת 1969 ומאז במשך 23 שנה, נשא בעול הניהול הכספי. בהמשך היה ממקימי כפר רפאל וגזבר הכפר, כמעט עד ליום פטירתו.

כל הורי וידידי כפר רפאל נפגשו עם מיכאל בהזדמנות זו או אחרת, הכירו את מסירותו האינסופית ופעולתו הברוכה, אך פחות את סיפור חייו האישיים. ברצוננו לספר מעט מתולדות חייו של מיכאל שהיה ונשאר ידיד נאמן ומסור לקהילת כפר רפאל.

מיכאל לוי נולד ב-8 בינואר 1913 בכפר לא גדול בפאת היער, בחבל הסן שבגרמניה, השני מבין שלשה בנים. אביו היה בעל אחוזה וסוחר בהמות. ילדותו המוקדמת עברה עליו כבן איכרים והיתה מלאה בחוויות עליהן סיפר לעתים רחוקות, כשנשאל, בחום ובהומור רב. כך חיים בזכרונותיהם של בניו ונכדיו הסיפורים על ליקוק שאריות הריבה ממעמקי סיר ענק, שלתוכו הורשו הילדים להכנס בתום תהליך הבישול, על נסיעה בעגלה רתומה לתיש אל השדות, כדי להביא את ארוחת הצהרים לפועלים החקלאיים.

כשהיה בן שלוש עשרה, עבר לגור בבית הדודה והדוד בעיר גיסן, צפונית לפרנקפורט. שם יכול היה ללמוד בבית הספר הריאלי, בהיותו ילד כשרוני ותאב דעת, דבר שלא היה אפשרי בכפר הולדתו. שני בניה של הדודה נפטרו ומיכאל אמור היה גם להיות לא כמעין תחליף להם. שנותיו עד לבגרותו שם, לא היו מאושרות. כשסיים את לימודיו החל לעבוד בבית המסחר שבבעלות המשפחה.

שנות התבגרותו של מיכאל הביאו אותו גם במגע עם התנועה הציונית, שאליה הצטרף והפך לציוני-סוציאליסט נלהב. את מכשיר ההקרנה לשקופיות, בהרצאות שנשא במסגרת התנועה הציונית, שאל במשרדי הגסטפו, שעד לתקופה מסוימת תמך בשאיפות הציוניות של יהודי האזור, ככל שאלה הובילו להגירתם.

בשנת 1936 עלה מיכאל לפלשתינה א"י וקבע את מקום מגוריו בקבוצת קרית ענבים. שם עבד כרפתן, כנהג משאית תנובה שהובילה את החלב לירושלים והחל מיד בפעילות בטחונית במסגרת ההגנה. כדובר אנגלית, גויס למשטרת הישובים העבריים שבחסות המנדאט הבריטי, קבל דרגת סרג'נט והיה למפקד חבל פרודור ירושלים. תחת כיסוי זה המשיך במחתרת, לאמן יחידות פלמ"ח והגנה.

בשנת 1942 נשא לאשה את חוה, שעלתה עם עליית הנוער מוינה שלוש שנים קודם לכן. שנה מאוחר יותר נולד שמעון, בנם הבכור. בשנת 1945 עזבו את הקיבוץ, שכן החליטו שלא לגדל את ילדיהם בחינוך המשותף. מיכאל התקבל כחבר בקואופרטיב "נשר", עבד למחייתו כנהג מונית והמשיך בפעילותו בהגנה.

עם פרוץ מלחמת השחרור היה אחד ממאה הקצינים הראשונים בצה"ל ושרת כמפקד פלוגה בירושלים. הוא היה מפקד פלוגת ההגנה שקבל לידי את קיבוץ רמת רחל, לאחר שנכבש בפעם השלישית מידי הצבא המצרי על ידי פלוגת הפלמ"ח שבפיקודו של יצחק רבין. קריירה צבאית מבטיחה עמדה בפניו בסיום מלחמת העצמאות. אלא שחוה העדיפה שלא להיות אשת איש צבא, ומיכאל חזר לעבודתו כנהג מונית ומורה דרך. בתחילת שנות החמישים התקבל לעבודה במפעל אגרות מלוה העצמאות והפיתוח שם ניהל עד יציאתו לגמלאות, בגיל שבעים ושתים, את מחלקת האורחים. במסגרת עבודתו היה עליו לתרגם למונחים של אנושיות וערכים אנושיים, את צרכיה הכספיים של המדינה שבהקמה. הוא יצר יחסי הכרות, הערכה וידידות עמוקה עם אין ספור בני אדם. יהדות התפוצות, פוליטיקאים ואמנים מרחבי העולם וכן רבים מראשי השלטון בארץ, שאת חלקם הכיר עוד מתקופת טרום-המדינה. בפעילותו ראה פעילות והגשמה של האידיאולוגיה הסוציאליסטית שלוותה אותו ומגוריו, של הגשמה ציונית נטולת מרכאות.

על קיום האנתרופוסופיה ידע מיכאל עוד בגרמניה. כשבקש את ידה של חוה, נישא גם לאנתרופוסופיה. שנות הפעילות מלאות המעש לא הותירו לו פנאי לעסוק בתחום זה באופן פעיל. במחצית שנות הששים, והוא בפתחת העשור הששי לחייו, התגבשה היוזמה בחוג האנתרופוסופי בירושלים, לקראת הקמת מוסד לחינוך מרפא. מיכאל, כאיש מעשה, החליט לקחת חלק ביוזמה. הוא גייס כספים מאותם מקורות אליהם היה מקורב בעשרות השנים שקדמו ליוזמה זאת, ומבלי שמעולם בקש יותר ממה שחשב שנכון לבקש, בהיותו איש מוסר וערכים, קבל תמיד יותר ממה שציפה. לא רק בתחום הכספי, כי אם גם בתחום האנושי. הכרותו האישית והמקצועית עם היושבים בפרודורי השלטון, הקלה על ייסודו של "בית אליהו" בבאר שבע, בשנת 1969, בהיות מיכאל בן 56.

באותן שנים, אמצע שנות הששים, היתה גם ההכרות עם האב ברוננו, לימים מיסד הישוב נוה שלום. מיכאל שימש כגזבר הראשון של עמותת נוה שלום. הכרות זאת הפכה לידידות עמוקה ורבת שנים. נראה, שקשר זה היה גם הגורם שקרב את מיכאל לעשייה חדורת מוטיבציה רוחנית. גדולתו של האב ברוננו הייתה בפשטותו, צניעותו ובקרינה האנושית החמה. ביכולתו להציג את אמיתות הרוח הגבוהות ביותר בדרך משכנעת, פשוטה ובלתי מתנשאת.

הקמת בית אליהו וההיכרות עם האב ברוננו, התרחשו בד בבד עם בקשתו של מיכאל להתקבל כחבר בחברה האנתרופוסופית. כמו כל דבר שהחליט לעשות, כך נכנס גם לפעילות זו, הן מבחינה חיצונית והן במשמעת הפנימית הבלתי מתפשרת שהייתה כה אופיינית לו.

משך עשרים שנה דאג מיכאל לקיומו הכלכלי של בית אליהו. באותן השנים קרם גם כפר רפאל גידים ועור, בעוד מיכאל מכהן כגזבר העמותה וכמי שמנהל את כספי העמותה ומגייס כספים לצורך המשך הפיתוח. מיכאל ניחן בזיכרון נדיר. את ענייני הכספים של בית אליהו ושל כפר רפאל יכול היה לנהל כמעט ללא רישום. כל אגורה היתה מוכרת לו, כל מספר חשבון זכר על פה, כל תורם, כל פעולה שהיה צריך לבצע. זיכרון זה עמד לו כמעט עד לשעתו האחרונה. כך ידע על פה גם קטעים אינספור מהשירה הגרמנית הקלאסית, מהמיתולוגיה היוונית, מהאפוס הגרמני, מנכסי צאן הברזל של התרבות המערבית. לעתים ציטט קטעים, בהומור רב, כפרשנות לחיי היומיום. כל חייו ליוו את מיכאל ספרים. לא עבר יום שבו לא הקדיש זמן לקריאה, גם בשנים בהן עבד 16-181 שעות ביום, לא ויתר על הקריאה והיה לבעל ידע כללי, הומניסטי, נדיר בהיקפו.

את שנות פעילותו המקצועית המשיך עד לגיל 72, שכן דאגתו להמשכיות קיומם של בית אליהו וכפר רפאל לא הרשתה לו לנתק את הקשרים אותם פיתח. עם זאת, כשיצא

לגמלאות, לא סבל לרגע מחוסר מעש. הוא תרגם הרצאות וטכסטס, אנתרופוסופיים מגרמנית לעברית, עסק בפעילות אנתרופוסופית, בקריאה, בהאזנה אינטנסיבית למוסיקה והפנה את מלוא החום והאהבה – שמהם היה לו מלאי בלתי מוגבל – לנכדיו ולילדיו.

מאז יציאתו לגמלאות ועד לעזיבתו את עולם החושים, חלפו ארבע עשרה שנים שבהן עמד לא אחת בפני אתגרים קשים אותם הציבה בפניו בריאותו הגופנית. הוא עמד במבחנים אלה לא רק בגבורה רבה, כי אם גם בשלוות נפש נדירה. התחשלותו בשנות צעירותו וההתמודדות ההולכת וגוברת עם תכנים שמקורם במדע הרוח, הניבו פירות שכל מי שבא עמו במגע בתקופת חייו זו יכול היה לחוש בהם, להתפעל מהם, ללמוד מהם.

הפרק האחרון בחייו של מיכאל התרחש על רקע תפאורה שאפיינה את מהלך חייו כולו, את ישותו. על קו הגבול שבין שני חלקי ירושלים. בתקופת השנה שבה הרמדאן, חג המולד וחנוכה נחגגו בו בזמן. בעונת החורף, כשהאוויר הקר והצלול של ירושלים נושב צלילי פעמונים, שירה וקריאות מואזין הנה והנה והם מגשרים גבוה מעל לנופי העיר בין חלקיה, והם נוגעים בו, כשהוא מתמודד עם החלשות גופו, בהדרת כבוד המעוררת כבוד.

30- בדצמבר 1998 בשעות שלפני זריחת השמש, תשעה ימים לפני מלאת לו שמונים ושש שנה, סיים מיכאל את דרכו הארצית. יהי זכרו ברוך.

אודי לוי

הביתה והורים הפגינו ושלחו מכתבי מחאה. אנחנו ההורים נהנינו מההתארגנות בכפר שאפשרה לבני משפחותינו להמשיך ללא הפרעה. למרות התיאור האידילי, אני בטוחה שלהרבה משפחות יש נושאים שהיו רוצים לדון בהם ואולי לפעול לשיפור.

אני פונה לכן לכל בני המשפחות להתנדב להיות חברי ועד הורים ולהשפיע על עתיד יקירינו.

אני מנצלת הזדמנות זו להביע הערכה לטרודי על פעילותה המסורה והשקדנית בכל הקשור לפעולת ועד ההורים. החל מארגון חנוכה הבית המוצלחת של בית הנופש באשקלון וכלה בפעילות השוטפת המתבטאת בארגון תמידי ופתרון בעיות קטנות הצצות חדשות לבקרים והנוגעות לכולנו וטיפול בשי לחגים.

לסיכום, אני מזמינה את כל אחד ואחד לתרום להמשך תקין ומוצלח של חיי הכפר על ידי פעולה שוטפת במסגרת הועד או הצעות בנושאים הדורשים טיפול.

לרשותכם בכל עת,

נילי ברקאי

טל. 03-5340137; פקס. 03-5351790

פעילות אמנותית בחורף

בתמונה המופיעה בעמוד השער, ניתן לראות צילום של תוצאות הפעילות האמנותית, בה עסקנו במשך כשבועיים תמימים בעונת החורף. מידי שנה אנו משתדלים בעונת החורף כאשר קר ורטוב בחוץ (מה שלצערנו לא קורה כל שנה בסביבתנו המדברית) וכשכל אחד מתכנס בפירתו ובתוכו הוא, "להתחמם" ו"לחמם" את היחסים בינינו בפעילות אמנותית, בה עוסק כל הכפר, במשך כמה ימים.

השנה בחרנו ב"אגדת המקדש", בה מסופר על בניית המקדש בידי שלמה המלך, בעזרת חירם האומן ועל קשרי שניהם למלכת שבא.

בתחילה סופרה האגדה מספר פעמים ולאחר מכן פיסלה כל משפחה בחימר חלק מהסיפור. והיה הרבה מה לפסל: את חירם האומן, את מלכת שבא ופמלייתה, את שלמה המלך על כס מלכותו, את בוני המקדש, את היכל הקודש, בהמות משא, אניות ועוד. בסוף השבוע התכנסנו כולנו יחד בפטיו המקורה והתבוננו כיצד עושים יציקת עופרת. בסיפור הופיעה יציקת "ים הנחושת", אך אנו הסתפקנו ביציקה פשוטה יותר של קערת עופרת. בנימין, מתנדב מגרמניה, צורף במקצועו, ניצח על המלאכה, שאינה פשוטה כל עיקר. לאחר הכנת התבנית המתאימה, הגיע רגע היציקה. המתכת חוממה בטמפרטורה גבוהה, עד שהותכה. ישבנו מהופנטים ומתוחים בעת יציקת המתכת המומסת אל תוך התבנית וקירורה לאחר מכן בתוך מים. זהו רגע הדורש ריכוז וזהירות רבה בעיסוק עם מתכת לוהטת. קולות לחשים ופצפוצים בעבעו מתוך דלי המים – ולאחריהם כלי-גביע יצוק לתפארת.

אספנו את "יבול" עבודות החימר והצבנו אותו על הבמה באולם. כל הסיפור נפרש אל מול עינינו באופן מוחשי. על השמחה והגאווה אין צורך להרחיב. חירם האומן, מלכת שבא ושלמה המלך הפכו לידידים קרובים לכולנו.

ירדנה מדר

קליטת חברים חדשים

בשנים האחרונות, מאז שעזבו שתי משפחות את הכפר, לא קלטנו חברים חדשים. הצורך בפזור החוסים של אותן

אגרת למשפחות

האמת היא שתקוותי היא שהמשפחות המקבלות את עלון הכפר יתפנו לעיני בו. אחת השיטות להיווכח בכך היא כמות התגובות שנקבל בעתיד. אני כשלעצמי תמיד מצטערת שהעלון לא מופק לעתים קרובות יותר. זהו כנראה עוד אחת מהפעילויות שמסגרת החיים התובענית בכפר מונעת מהם להתפנות אליה.

בכל זאת... ישנם דברים שמצאתי לנחוץ לדון בהם במשותף.

נושא ועד ההורים: זה מספר שנים (איבדתי כבר את החשבון) מר לוינסון, טרודי אשר ואנוכי מכהנים כועד ההורים של כפר רפאל. כל שנה פונה אלי טרודי ומציעה לכנס את ההורים ולבחור ועד חדש. כל שנה אני משכנעת אותה שנוכל להמשיך ולעמוד במשימה. המשימה אכן לא קשה, לטעמי.

הסיבה לכך היא שהמשפחות בכפר רפאל נוטלות על עצמן בקביעות את הטיפול בכל הבעיות המתעוררות ברמת הממסד (משרד הרווחה וכד') וברמת המוסד (כפר רפאל עצמו). לדוגמה, במשך השנה האחרונה פסקו הכספים להגיע לכפר ממשרד הרווחה (דמי אחזקה) למשך תקופה ארוכה יחסית. במקומות שונים בארץ נשלחו דיירי הפנימייה

המשפחות בכפר גרם למילוי כמעט מלא של המקומות לחברים – ולמעשה אף למעלה מזה.

לפני כחצי שנה הגענו למסקנה שיהיה חשוב לכפר לקלוט חברים נוספים עוד לפני שנוכל להגדיל – זוהי תקוותנו – את מספר המשפחות בכפר. קליטת משפחות חדשות תצריך אמצעים כלכליים וכמו כן נראה לנו נכון "להצעיר" את אוכלוסיית החברים שהיום חלק ניכר ממנה נמצא בגילים שבין 35 ל-40, ורבים אחרים מתקרבים לגיל 30.

בדקנו בינינו ונמצאו שלוש משפחות המוכנות לקליטה של חבר נוסף בביתן.

למרות שפנייתנו נעשתה כבר לפני זמן רב, זהו תהליך שבד"כ נמשך זמן לא מועט – הוא מתחיל במציאת מועמדים מתאימים וראיונם על ידינו, ומסתיים בתהליכי קליטה שונים.

באמצע מאי התקבלה לבית דביר קרן גילה מירושלים, כחברה שמינית בבית. קרן היא צעירה בת 18 מלאת חיים ופוטנציאל להשתלבות מהירה וטובה ואנחנו מאחלים לה שתמצא בכפר רפאל בית נעים – אנחנו בטוחים כי היא תנעים את חיי בית דביר!

כמו כן אנחנו מקווים שתהליך הקליטה של שני חברים נוספים לא יתארך ונוכל בקרוב לראותם בינינו.

חנה בן-שלום

בית שילי

איריס מאייר מסיימת שנת עבודה בכפר רפאל. כזכור לכולנו איריס הגיעה לכפר כדי לאפשר למשפחת שילי לצאת לשנת השתלמות בקנדה.

איריס, שלה 20 שנות ניסיון, לקחה על עצמה את בית שילי ואת המכבסה כתחומי אחריות עיקריים. כמו כן הכניסה איריס תרפיה חדשה לכפר – מסג' ריתמי – שממנו נהנו חלק מהחברים ואף מספר הורי בית זכו לטעום מהשפעותיו. מסג' ריתמי הוא פיתוח שיטת עיסוי הנובעת מההכרות האנתרופוסופיות, והשפעותיו המיטיבות והמאזנות ניכרו בפניהם המאירים של המטופלים.

אנו מודים מקרב לב לאיריס שאפשרה לנו לעבור שנה זו על מי מנוחות ובמקצועיות. אנו בטוחים שחברי בית שילי, החברים העובדים במכבסה, מטופלי המסג' בפרט וקהילת הכפר בכלל – יתגעגעו לאיריס. אנו מאחלים לאיריס כל טוב והצלחה בהמשך דרכה ומקווים שישמר הקשר החם שנוצר.

לשמחה, מרקוס והילדים, ברוכים השבים!

ירדנה מדר

סדנה – לקראת שנת סמינר חדשה

בננו עמרון נקלט בבית אליהו 1970- ועם יסוד כפר רפאל, עבר אליו עם ראשוני המשפחות והחברים. מוזר ככל שיראה, בתקופה ארוכה זו של כ-29 שנים, לא הזדמן לנו להכיר באופן בלתי אמצעי את חיי הקהילה האנתרופוסופית, המבוססת על תורתו של רודולף שטיינר.

השתתפנו באירועים רבים: חגים, אסיפות, הצגות וכו' וכן בפעילויות שקדמו להקמת הכפר ושלבי הבניה הראשונים. כמו כן היינו עדים לצמיחת הכפר במבנים, משק וחקלאות ובכל זאת הייתה חסרה התמונה הכוללת. לכן כה שמחנו על ההזמנה להשתתף ביום זה ולא התאכזבנו.

בתי המשפחות וההווי בהם מוכרים לנו מביתו של עמרון. פחות ידענו על ההתפתחות העצומה בנושא בתי המלאכה ומוסדות השירות. בסיוור המקיף ראינו את החברים עוסקים בכל העבודות, כל אחד לפי יכולתו, בהדרגה והשגחה של עובדים ומתנדבים. מפליא לראות את הריכוז בעבודה, את השקט והמשמעת הפנימית של החברים ואפילו על אלה המוכרים לנו כבעלי מוגבלויות קשות.

הפן השני הוא העבודה הרבה וכוחות הנפש הנדרשים מצד המשפחות, העובדים והמתנדבים כדי להגיע למצב זה ולהמשיך לקיימו תוך התגברות על קשיי היומיום העצומים.

לפני כמה ימים הסתכלנו בתמונות שטח הכפר לפני התחלת הקמת המבנים הראשונים – גבעות חשופות, צהובות-אפורות, פה ושם שיחים בודדים ושממה – כמו שכתוב בספרי תולדות הישוב. נזכרנו במבצעי הנטיעות של עצי הפרי הראשונים ובאמונה של אנשי הכפר שיצליחו לגדלם ללא דישון כימי וריסוס חומרי הדברה. להגיד את האמת, קצת פקפקנו בסיכויי ההצלחה ולכן כה שמחנו לראות במשך השנים את המטעים המשגשגים ושופעי הפרי. מכמה בתי בודדים צמח הכפר והגיע למה שהוא כיום, עם מוסדות הציבור, בתי המלאכה, החקלאות, המשפחות הנוספות והגינן העוטף את הכל בירוק משובב עיניים.

כל זה התאפשר על ידי אלה שתרמו מזמנם, מרצם וכספם להשגת המימון, התכנון, קשר עם קבלנים, התגברות על מכשולים בירוקרטיים למיניהם, עזרה לחברי הכפר וכאמור – על ידי העוסקים בעשייה היומיומית.

אנו מקווים שיהיה המשך ליום זה ומביעים משאלה שיוקדש מקום נכבד להכרה יותר מעמיקה של התכנים האנתרופוסופיים.

בידענו את דאגת הכפר לחינוך דור ממשכים, נעשה כמיטב יכולתנו להפיץ את המידע על אודות הסמינר ולעניין בנושא צעירים מחוג מכרינו.

את הקשר שלנו לבית אליהו ולכפר רפאל ניתן לכנות כאהבה ממבט ראשון ההולכת ומתחזקת עם הזמן. זכה עמרון לחיות בקהילה תומכת זו, זכינו בכך גם אנו – הוריו.

לאה ואריה וולק

"על מהות הישות"

או

סיכום סמינר – שנת יסוד באנתרופוסופיה
כפר רפאל מחזור ג'

אנשים רבים רואים באנתרופוסופיה משהו קצת משונה, (בלשון המעטה...) כפי שחושבת גם זיוה – חברה יקרה מגבעת חיים איחוד. במשך כמעט שנה ניסו כמה מאותם "משונים" להסביר לנו מהו בעצם "הדבר הזה" – אנתרופוסופיה, או מדע-הרוח. לאדם, קשה לראות בדרך כלל את השינוי ("תהליך", או "מטמורפוזה" בלשון האנתרופוסופים), אשר חל בו עצמו. אבל אני (או ה"אני" שלי) חושב, שנעשיתי גם קצת "משונה" במשך שנה זו (ודף זה לעדות כי אכן כך).

אני מאמין שאם זיוה, או כל אדם אחר "מן השורה", היה נוכח, במקרה או מכוח הגורל, באחת מההתכנסויות שלנו – ורואה אותנו מבצעים תנועות מוזרות ברחבי האולם ואחר כך דנים בהן עם טליה, המורה לאוריתמיה, או מביטים בסוף שיעור ציור עם תרצה, בשורת דפים ספוגי מים וצבע ומנתחים את הרגש, החום, הקור והעומק שבהם – היה ודאי נותר המום. במקרה של זיוה, היא היתה בהחלט מתחזקת בדעותיה ומן הסתם ממהרת לתפוס שיחה רצינית עם ההורים שלי.

גם לכל תלמיד בסמינר זכורים ודאי רגעים של מבוכה – כשהוא מביט בגוש חימר תמוה שעיצב במו ידיו על פי הנחיות של צבי, או בהאזינו לניצן המדבר על מהות האדם ומלווה את דבריו בתנועות ידיים נמרצות – רגעים בהם הוא תוהה על קנקנו של הרעיון שעל הפרק, ועוד עולות שאלות בנפשו כהנה וכהנה, כגון – מה רוצה ממני האיש הזה? מה בעצם אני עושה פה, ואיך הגעתי לפה? ומאיךך – זכורים אותם רגעי "הארה", בהם הוא ניצב משתאה וגם "גאה" מול ציור, שיצא תחת ידיו, או נדהם מיפיו ועומקו של רעיון, שהצליח להתבהר בהכרתו. ורגעים אלו הם לב ליבו, מהותו וישותו של הסמינר.

וזכורה גם אותה תחושה, בסיומו של יום סמינר מתיש של מאבק עם עייפות ורעיונות לא ברורים, עם חומר וצבע ותנועות ומילים... והמוח עמוס וגדוש והגוף תשוש מישיבה ממושכת. אבל משהו בלבו פתאום מתרחב וחי ופועם – והוא חש שכל אותם דברים שחשב ולמד היום – הם עצומים ומדהימים באינסופיותם – והם חיים ורוחשים בתוכו. ובדרך הביתה למקלחות ולארוחת הערב הוא מביט בכפר שסביבו: בעצים, באנשים ובשקיעה שברקע – ומרגיש מאושר ומלא עד ללא הכל.

ולסיום – כל פעם ששואלים אותי – באמת מה זה האנתרופוסופיה הזו? אני מנסה לבחור בין אלף משפטים ורעיונות, ונותר עם חיוך והבעה תמוהה על פני – אבל בלי הסבר בהיר ומתקבל על הדעת. אולי מאותה סיבה, לא יכולתי לכתוב סיכום רציני ומסודר של הסמינר. אבל ברצינות – אני מרגיש שקיבלתי כל כך הרבה בסמינר זה – דברים שחיים בי ומשיכו להתפתח ולגדול בתוכי – ואני מאמין שכל עמיתי לספסל הסמינר חשים כך גם הם, מי יותר, מי פחות. ולכן אני חש שזכות גדולה נפלה בידי לנצל עלון זה על מנת להודות מעמקי נפשי ורוחי לצוות המורים הנהדר: צבי מ., ניצן, צבי ד., אודי, יפתח, שולמית, טליה ותרצה, שבאמת השתדל, התאמץ והצליח לשתף אותנו ברעיונות האלה, ולכל הכפר שהיווה מעטפת חמה ואוהבת לסמינר (בעיקר לאלה שהכינו את הסנדוויצ'ים).

*באמת תודה,
אלעד שפע*

ש"שנים בכפר רפאל

לפני כשנה החליט כפר רפאל לקלוט אליו ש"שנים (קיצור של שנת שירות. בני נוער הנותנים שנת התנדבות במסגרת חברתית כלשהי לפני הצבא) לצוות המתנדבים.

חמישה חברים צעירים, קצת עייפים אחרי הבגרויות, עם הפנים לצבא, החלטנו לקחת "פסק זמן" במרוץ החיים ולהקדיש עוד שנה אחת מזמננו למדינה. בעודנו בעיצומם של חיפושים נרחבים אחר שנת השירות האולטימטיבית עבורנו, הגענו לכפר וכאן נפסק חיפושנו.

כפר רפאל שונה מכל מה שהכרנו, הוא פתח בפנינו אפשרויות רבות של התנסויות: השתלבות בקהילה המיוחדת, עבודה עם החברים והכרת המושג האנתרופוסופיה. עד מהרה הסתגלנו לאורח החיים בכפר, שכן השלווה והשקט חלחלו גם בנו. התחלנו להכיר מקרוב

את החברים, את העבודה בבתי המלאכה ואת העובדים שבאו מחו"ל.

עם השגרה התעוררו גם קשיים. לא פעם עמדנו מול בעיות שנדרשנו לפתור בעצמנו ולהתמודד עמן באחריות ובבגרות. העבודה עם החברים הציבה בפנינו עולם חדש ומאתגר, אותו יכולנו ללמוד מהתנסויות חוזרות ונשנות בינן טובות ופחות טובות, תוך הדרכה ותמיכה של הורי הבית. השנה גם השתתפנו בסמינר המהווה מבוא לאנתרופוסופיה ויכולנו לטעום מהלך המחשבה והתרבות העומדים מאחורי הכפר. בין השיעורים התנסו גם בלימודי אוריתמיה, ציור ועיצוב בחימר, אשר קירבו אותנו לצד האמנותי שבכפר.

כעת כשאנו עומדים בפני סיום השנה, יכול כל אחד ואחת מאתנו לומר כי שנה זו תישאר ותיזכר בלבנו לעד. החוויות הרבות שצברנו, היחסים הטובים שיצרנו והידע שרכשנו יוכלו ללוות אותנו בעתיד, בכל מקום ומקום אליו נפנה. כל מה שנותר הוא להגיד – תודה. תודה על הפתיחות, ההקשבה, ההתעניינות והסבלנות שליוו אותנו לאורך השנה.

*שחר, הגר א., הגר פ., שרון, ושחף
ש"שנים '98-99*

משרתי שרות לאומי אוסטרי – בכפר

לפני כשנתיים וחצי ביקרה בכפר קבוצת תלמידי תיכון אוסטריים בליווי מורה מבית ספרם. תוך שיחה עמם התברר, שקיימת לא רק לגרמנים, אלא גם לאוסטרים צעירים, האפשרות לשרת צבאי, להמיר אותו בשרות לציבור, ולעשות זאת בישראל.

הצעד הראשון היה, שבקבוצה הזאת היה צעיר, שהביע מיד את רצונו לבוא לעבוד בכפר. מהצעד הזה נבעו רבים נוספים.

התחלת התהליך הייתה בפניה לשגרירות אוסטריה בתל אביב. הציר בשגרירות ראה את עניין ה"שרות הלאומי" האוסטרי כפרויקט אישי, ובעזרתו נמצא ארגון אוסטרי שאמור היה לקבל על עצמו את האחריות לאלה שיגיעו לארץ. הארגון נמצא, אלא שלאחר פרק זמן של התכתבויות ושיחות טלפון התברר שזהו ארגון בכינוס נכסים. בינתיים כבר היה בארץ עמנואל, המתנדב האוסטרי הראשון, והתחיל לעבוד בכפר עוד לפני שעבודתו כאן הוכרה על ידי ממשלת אוסטריה.

תוך כדי המגעים עם גורמים אוסטריים הבנתי מה משותף להם ולנו: פרק זמן ארוך תחת הכיבוש התורכי. גם שם טוחנות טחנות הממסד לאט. גם שם, מי שיש לו חברים הנכונים במקומות הנכונים, לא זקוק לפרוטקציה.

בסיום הקונצרט שרנו יחד עם המקהלה שיר או שניים וכל הזיכרונות שבנינו נשמעו, בכיסוי המקהלה, כזמרים ממש!

תודתנו נתונה למנהלת המקהלה נאוה שני, למנצחת נעמי פארן לכל ילדי המקהלה ולנילי ברקאי, שיצרה את הקשר ומקווים לשמוע אותם אצלנו שוב בעתיד.

ירדנה מדר

בית הנופש באשקלון

חנוכת הבית – אוקטובר 1998

היוזמה, הארגון והביצוע של אירוע יפה ומרגש זה היו כולם של טרודי אשר ונילי ברקאי מטעם ועד ההורים, כאשר צוות הכפר ומשפחות החברים מוזמנים כאורחים. רשת – צל גדולה נפרשה, קייטרינג הוזמן והבית הוכן ומורק לאירוע. אורחים רבים הגיעו, סירו בבית המשופץ ומתאם ל"עידן החדש", נהנו מן המפגש ואף הביאו מתנות, ברכה והרבה רצון טוב.

תודה מקרב לב לטרודי, לנילי ולועד על האירוע היפה והמכובד. כמובן גם לתורמות שמימנו את רכישת הבית והוצאות השיפוץ, אך נבצר מהן להגיע לטקס.

יפתח בן-שלום

קייטנת קיץ

בשבוע האחרון של אוגוסט יצאה קבוצה ראשונה של חברים: אבנר חדד, יוסי ביסור, תקוה משה, בת-שבע סוסנה ואפרים סבג, יחד עם יהודית ויפתח לבית ה"חדש" באשקלון. השיפוץ הגדול היה כבר מאחורינו אך היו לא מעט "קצוות" בלתי גמורים ובעיקר סימני שאלה: כיצד יסתדרו החברים בבית זה שאינם רגילים בו, עם מדרגות, עם שכנים, עם ציוד חדש ויקר שיש לשמור עליו? ובכן, החששות התבדו והחברים התייחסו לבית ולציודו ב"חרדת קודש" ממש, ונהנו מכל רגע תוך שהם תורמים ממרצם והרגלי עבודתם להצלחת המבצע.

תכנית הקייטנה כללה, בנוסף לבילויים הקבועים של רחצה בחופי אשקלון וניצנים, גם מספר אטרקציות: ביקור בספארי ברמת גן, שייט על האגם בגני יהושע, ביקור בתערוכת היובל בגני התערוכה וצפייה במופע החלקה על הקרח באצטדיון יד אליהו. יציאה לסרט באשקלון, צפייה בוידאו ובטלוויזיה וקומז'יק "על האש" בפארק ניצנים השלימו את התמונה, וכולנו חזרנו הביתה עם "טעם של עוד" והרבה חוויות.

נופש בית בן-שלום

היציאה תוכננה מראש כטיול – פרידה מאייק שסיים חדשי עבודה ומקורן שעוברת לשנת עבודה נוספת בבית מדר. חנה והילדים נשארו בכפר כך שיצאנו 12 איש: עופר בויסי, מרדכי

גם שם "מתקשרים מחר", "הוא/היא אינם כרגע במשרד", "העניין בטיפול", "המחשב נפל", וכולם לוקחים כל דבר באופן אישי.

בסופו של דבר נמצא "האיגוד האוסטרי של מוסדות הכשרה אנתרופוסופיים" כמי שמוכן היה לשאת באחריות הרשמית, ומה שנה ויותר כפר רפאל מוכר גם על ידי ממשלת אוסטריה כמוסד בו השרות הלאומי האוסטרי אפשרי.

בימים אלה מסיים הראשון בהם את שירותו שניים נוספים נמצאים כאן. לכפר יש מכסה של 5 אוסטרים. קיום המכסה נובע גם מהעובדה שממשלת אוסטריה מממנת את כל השהות, כולל דמי הכיס והביטוח הרפואי.

אמרה אוסטריה אומרת, שההבדל הגדול ביותר בין גרמנים לבין אוסטרים, היא השפה המשותפת... ואכן גם אנחנו נוכחים, שמדובר באנשים רציניים, מסורים, וכאלה שמביאים עמם פן חדש למרקם הבינלאומי של הכפר.

אודי לוי

גיוסי נוי

בשנים האחרונות אנחנו משקיעים מאמצים רבים בכל הקשור לפיתוח הנוי. רכישת ציוד, מיכון גנני, מחשבי השקיה חדשים המאפשרים לנו שליטה טובה על מערכת ההשקיה. וכמובן בשתילים ופיתוח הגן מבחינה אסתטית, בעיבוי וחיידוש הצמחייה. למבקרים נראה המקום ירוק ומטופח.

אפשר לומר שרבות מכך הוא בזכות גיוסי הנוי שאנו עורכים אחת לשבועיים אחר הצהרים. כל משפחת עובדת סביב הבית שלה בטיפוח הנוי: העובדים, החברים והורי הבית. כולם אוהבים לעסוק במלאכה. ניקוש עשבים, סחיבת מריצות, פיזור קומפוסט וניקוי השבילים ואחריהם באחת נראה הכפר נקי ומטופח עוד יותר. הגיוסים סביב הבתים משחררים אותנו, אנשי הנוי, לפיתוח האזורים האחרים סביב בתי המלאכה, האולם, בכניסה לכפר ובפריפריה.

אך כל זאת, עדיין אינו מניח לנו, ולו אך לרגע קט, לנוח על זוי הדפנה. עבודה רבה עוד לפנינו. מאחלים לכולנו מקום ירוק ופורח לעוד הרבה שנים.

ארז רוזנברג, דניאל מולר, הניף שנדמה וארנון דור צוות הנוי

מקהלת מורן

בתחילת נובמבר זכינו בחווייה מוסיקלית מופלאה. מקהלת מורן שהינה מקהלת ילדים בניצוחה של נעמי פארן הקדישה את קונצרט הצדקה השנתי שלה לכפר רפאל.

אנו משתדלים כידוע לכם לעטוף ולהחדיר את חיינו בהרבה מוסיקה: מדי פעם יוצאים מהכפר חברים המסוגלים לכך, לקונצרטים בבאר שבע ואמנים אורחים מעניקים קונצרטים בכפר רפאל ולעתים רחוקות יותר אנו "מייצרים" קונצרט "תוצרת הבית". השילוב של מקצועיות ותוכנית מעניינת שהוגשה עם הרבה חום לב הפכו קונצרט זה למיוחד במינו.

אינטרנט

כן, גם לכפר רפאל יש אתר באינטרנט. במסגרת מחשבותינו כיצד לצאת לעולם וכמו כן להיות "אין", החלטנו להקים אתר. אומנם היוזמה לכך לא באה לגמרי מאתנו, אלא באמצעות רואה החשבון שלנו אשר בנו רכש מומחיות בכל הקשור לאינטרנט. ואכן, בנו של דוד סרוסי בנה לנו אתר, חינם אין כסף, ועל כך רוב תודות לו.

תוכן האתר הוא תוכן חוברת הפרוספקט של הכפר, בעברית ובאנגלית. כמו כן משולבות בו מספר תמונות שצולמו במצלמה דיגיטלית. כדי לראות את התמונות, יש ללחוץ על גבי התמונה הקטנה המופיעה בצדו השמאלי של המסך ואז נפתחות מספר אפשרויות של תמונות שונות.

האתר הנו בחיתוליו ויש הרבה מקום לפיתוח ולשיפור. כיוון אפשרי הוא להרחיב את הנאמר על בתי המלאכה ואף לעשות קטלוג מוצרים וכן להוסיף פרטים על הסמינר ומתכונתו. ביצוע הדבר תלוי כמובן במציאת הזמן לכך ומציאת המשאבים הכספיים שיממנו זאת.

עד עתה כבר ביקרו באתר מעל 500 מבקרים ועוד היד נטויה.

בקרו גם אתם אותנו בכתובת: www.krafael.co.il

אגב כתובת הדואר האלקטרוני: zvimadar@krafael.co.il

ניצן שפילמן

סרוסי, אילן וזנה (שישנו בקומת הקרקע בסמוך לאייק ובנימין), סילביה פרוס, לבנת אשר ורינה עמיאל (שישנו בקומה השניה בסמוך לקרן ונורה), אפרים סבג ויפתח.

למרות שהיציאה התאחרה עקב תקלה במיניבוס, הספקנו לרדת לחוף הפארק ביום רביעי אחה"צ לפני שהתמקמנו סופית לארוחת ערב והיכרות עם הבית (היחיד שהכיר אותנו מקודם היה אפרים, שלקח חלק בקייטנת הקיץ). מזג האוויר היה מצוין ואפילו קריר לעונה, והפרגולה החדשה אפשרה התרגעות נעימה במרפסת הקדמית. ביום חמישי בבוקר יצאנו לסיור מודרך בפנית החי של קיבוץ מגן, כאשר נורה ובנימין נשארים בבית להכין ארוחת צהרים (לא היה מקום באוטו...). לאחר שחזרנו, אכלנו ונחנו חזרנו שנית לחוף הפארק – הפעם עמד לרשותנו זמן ארוך יותר – ובערב, לאחר הארוחה, צפינו בסרט וידיאו (לא מוצלח במיוחד, מוכרחים להודות...) וביום שישי – ניקיון, סידור והתארגנות וחזרה הביתה אל ארוחת הצהרים שבישלה לנו בריט שנשארה בכפר.

היה כיף – ונקווה שנצליח לנסוע שנית בספטמבר, כפרידה מבריט...

יפתח בן-שלום

נופש בית לוי

מאז רכישת הבית באשקלון, התלבטנו בשאלה, אם החברים שאתם אנחנו חיים בבית, יעמדו בשינוי המרגש של "לצאת לחופש" במקום לא מוכר, שיחייב אותם להתמודד עם שאלות קשות ועם הניסיון לתת עליהן תשובות.

אחרי שבילינו בבית כמה ימים, כמשפחה נטו, במהלך חופשת הפסח, השתכנענו שהבית מתאים להרפתקה הזאת, והחלטנו לעסוק בתכנונו של מבצע שיתבצע לראשונה מזה 2000 שנה.

כרגיל, היה זה עודד – שמבלי שנאמר לו דבר על המבצע, שבינתיים תוכנן בחשאיות מרבית – שבאחת מארוחות הצהרים אמר, בלי שום הקדמות: א ש ק ל ו ן . אורנה והח"מ חיים עם עודד מזה 18 שנה פחות שלושה חדשים, לא ידענו עד כה שהשם הזה נמצאה באוצר המילים שלו.

ב-21 באפריל התחילה אריזת המזוודות. התרגשות רבתי. אלון התעניין אם באשקלון יש סלי כביסה. רק בתנאי הזה מוכן היה לשקול בחיוב את הנסיעה. תקוה, שכבר הייתה באשקלון בקייטנה, הבהירה לאלון שלבית יתרון נוסף: טלוויזיה!

להפתעת כולנו, השהות של שני לילות בבירת פלשת הייתה חופשה אמיתית. הקרבה העוד יותר גדולה של הצוות והחברים, סדר היום השונה לגמרי, הים, השינוי באווירה, היכולת להחליט בכל רגע מה הדבר הבא שאותו עושים, היכולת של חברים שאף פעם לא זוכים לכך לבשל, כל אלה הפכו את שלושה הימים האלה לאוורור, רענון ומשב רוח חיובי שאין ספק שנרצה לחזור ולחוות אותו בעתיד.

אודי לוי

אשקלון

השנה ארנו לקח אותנו לחופש באשקלון. עשה לנו סיור בבית החדש ואחר כך ראינו טלוויזיה. בצהרים לקח אותנו לים, היה מאוד יפה. באנו הביתה אכלנו והלכנו לנוח. ראינו בטלוויזיה סרט היפיפייה הנרדמת. ביום חמישי שוב הלכנו לים, לחוף דלילה ואחרי הצהרים נסענו לחפש גלידה ולא היה אז נסענו לחוף ואכלנו גלידה. ביום שישי אכלנו ארוחת בוקר וכשגמרנו לאכול עלינו לחדרים לסדר את הדברים בתיק וחזרנו חזרה לכפר רפאל.

תודות מקרב לב

לחברי ההנהלה: ברי אשר, אלחנן טל ואבנר יהודאי,
הממשיכים במסירות ובהתמדה במלאכתם.

לועד ההורים: לטרודי אשר שבנוסף לשנות פעילות רבות בזמן הקמת הכפר ובנייתו, ליוותה ותמכה בעשייתנו כחלק מועד ההורים ומסיימת בשנה זו את תפקידה בועד.

לאריה וולק: שטרח להגיע מכרמיאל ותרום לנו כוורות דבורים (והרבה מהידע שברשותו) שמהן רדינו כבר כ-70 ק"ג דבש!

לציפורה ופיקו גינזברג: הממשיכים בנאמנות לספק לנו סופגניות, אוזני המן וממתקים כמידי שנה, ביד רחבה.

לכל ההורים: על המנוי השנתי לקאנטרי קלאב ולסינפוניטה ולא להאמין שתרמו ציוד לבית באשקלון.

לרות מוסימן: שלמרות המרחק ומצב בריאותה ממשיכה להתרים את ידי "בית אליהו" לשעבר, עבור כפר רפאל. בעזרת תרומות אלה, שיפצנו גם את בית הנופש באשקלון.

לקבוצת האוריתמיסטים מהגליל ולקדמיה לאוריתמיה מירושלים, שבזכותם זכינו בשתי הופעות אוריתמיה השנה!

לעופרה: על תרומתה בצנעה.

ולכל המלווים אותנו במחשבות טובות!

ברכות

לריקה אברמוביץ (האחות של הכפר)
ברכות להולדת הנכד אילון.

למור טלמור (מזכירתנו), לערן, איתי ורועי
מזל טוב להולדת ענבר.

איחולים ללבנים לנישואי

יובל לוי ואנה סורנסן

שאוול זכיר ולימור כהן

מיכל זכיר ויואב בן-דרור